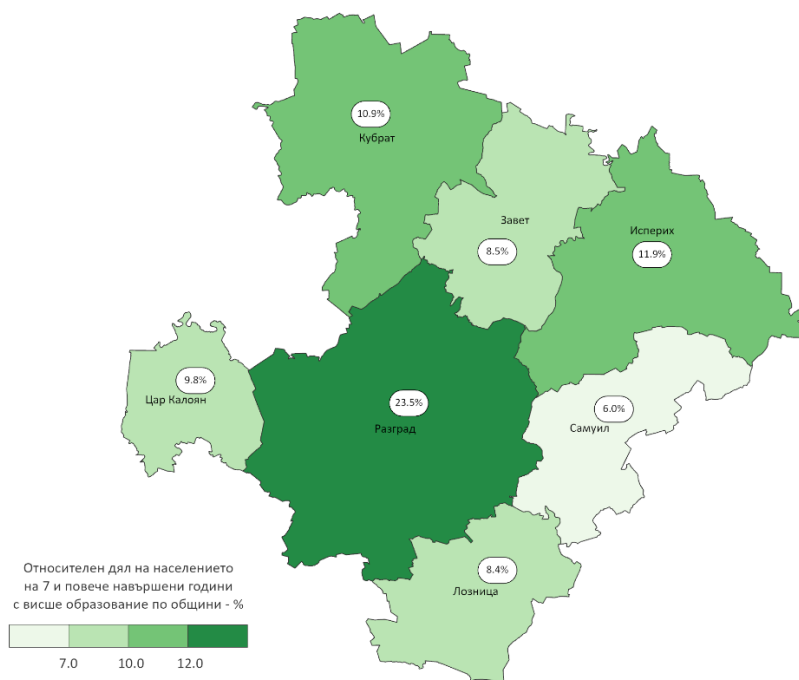

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЛАСТ РАЗГРАД КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Образователна структура

Наблюдението на най-високата завършена степен на образование започва от преброяването, проведено през 1934 година. За целия период до 2021 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява, следвайки ясно изразена тенденция на увеличаване на броя и дела на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Към 7 септември 2021 г. броят на лицата с висше образование в област Разград е 15 309, или 15.7% от населението на 7 и повече навършени години в областта. По този показател област Разград заема едно от последните места в страната. С по-нисък относителен дял на висшистите са само областите Кърджали (14.0%) и Търговище (15.5%). В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование се увеличава с 4.1 процентни пункта. Жените завършват по-често висше образование от мъжете, като към момента на преброяването с висше образование са 9 563 жени (18.9%), а мъжете висшисти са 5 746 (12.3%). В сравнение с 2011 г. относителният дял на жените с висше образование в област Разград се е увеличил с 4.9 процентни пункта, а този на мъжете – 3.3 проценти пункта.

Значителни са различията и в образователната структура на лицата по местожиене. Докато относителният дял на лицата с висше образование в градовете е 25.4%, то в селата на областта е 6.8%, или 3.7 пъти по-малко.

По общини също има значителни различия. В община Разград този дял е 1.5 пъти по-висок от средния за областта – 23.5%. Най-нисък е относителният дял на лицата с висше образование в община Самуил – само 6.0%.

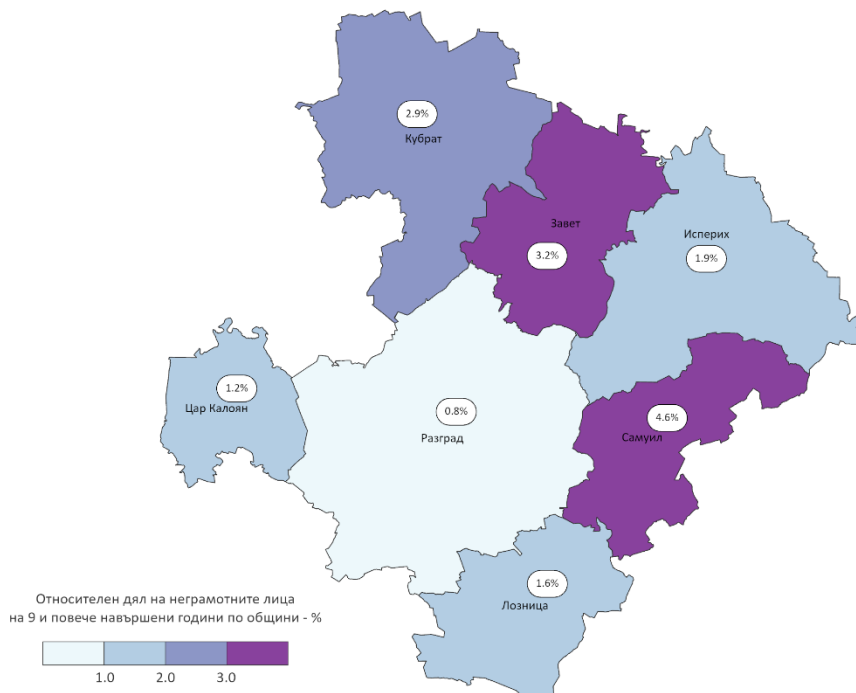
Към 7 септември 2021 г. 39 008 лица от област Разград са със завършена най-висока степен на средно образование. От тях 32.1% са завършили общообразователни (гимназиални) програми, а 67.9% - професионални програми, включващи придобиването на втора и трета степен на професионална квалификация, или еквивалентните в миналото техникуми и средни политехнически училища (СПТУ). Професионалното средно образование е по-разпространено при мъжете (60.0%) отколкото при жените (40.0%). Програми за професионално обучение след средно образование (IV степен на професионална квалификация) са завършили 665 лица, а 1 905 лица са завършили първи гимназиален етап на средното образование.

Продължава положителната тенденция на намаляване на лицата с ниско или без образование. Завършилите начално образование са 7 407 (7.6%); започналите, но незавършили начално образование са 4 762 (4.9%) и никога непосещавали училище са 994 (1.0%). Спрямо 2011 г. техните относителни дялове намаляват съответно с 4.6, 1.1 и 0.5 процентни пункта.

По общини най-нисък е делът на лицата с начално и по-ниско образование в община Разград (9.9%), а най-висок е в община Самуил (20.5%).

Грамотност на населението

Грамотността е уменията да се чете и пише и е традиционен въпрос в преброяванията на населението.

Към 7 септември 2021 г. делът на неграмотните в област Разград е 1.8% от населението на 9 и повече навършени години и спрямо 2011 г. намалява с 0.5 процентни

пункта. Делът на неграмотното население е по-висок в селата (2.7%) отколкото в градовете (0.8%). По общини най-висок е относителният дял на неграмотните в общините Завет (3.2%) и Кубрат (2.9%), а най-нисък в община Разград (0.8%).

Участие във формално образование

Към 07.09.2021 г. 14 054 лица, или 13.6% от населението на областта, са били записани във формалната образователна система за придобиване на образователна степен и/или професионална квалификация. Извън участие в образователния процес са 274 деца в задължителна училищна възраст (7 – 15 години).

Икономически характеристики на населението

Всички данни за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването – 31 август – 6 септември 2021 г.

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни през наблюдавания период.

През наблюдавания период в област Разград има 42 379 икономически активни лица на възраст 15 и повече навършени години, или 41.1% от населението на областта. От тях 35 539 са заети, а 6 840 са безработни. Спрямо 2011 г. броят на икономически активните лица намалява с 10282, или 19.5%.

Икономически активни лица на възраст 15 – 64 навършени години

През наблюдавания период в област Разград има 41 055 икономически активни лица на възраст между 15 и 64 навършени години. Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът на икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 – 64 навършени години. Общо за областта коефициентът на икономическа активност е 63.5% (66.4% за мъжете и 60.5% за жените).

С най-висок коефициент на икономическа активност са общините Разград (69.5%) и Кубрат (64.8%). Най-нисък е този показател в община Самуил – 53.4%.

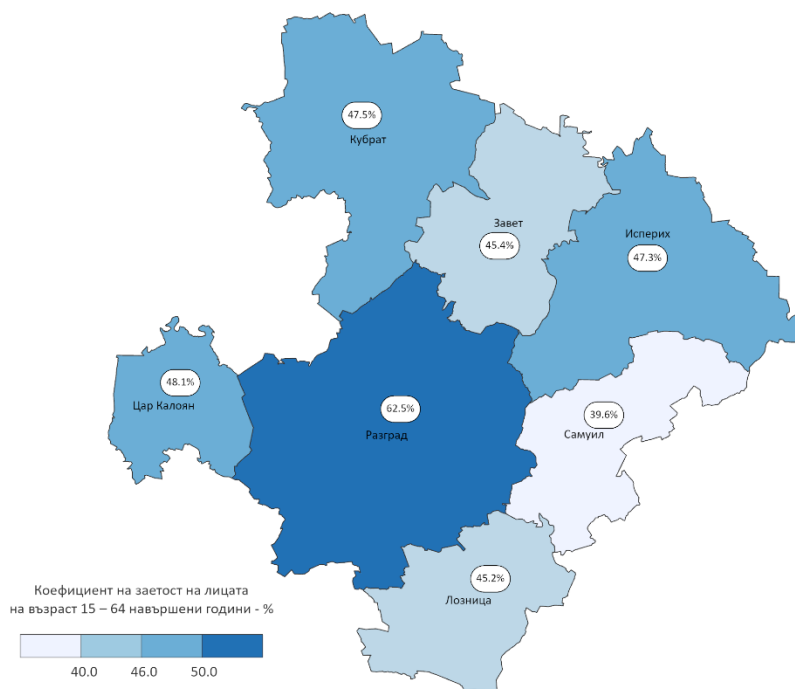
Заети лица на възраст 15 – 64 навършени години

От общия брой на икономически активните лица на възраст 15 - 64 навършени години 34 315 са заети. Жените са 16 177, или 47.1%, а мъжете - 18 138, или 52.9%.

Коефициентът на заетост, изчислен като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 – 64 навършени години, е 53.0%. Коефициентът на заетост при мъжете е по-висок от този при жените, съответно 55.3% и 50.7%.

Повъзростовият коефициент на заетост показва, че участието в пазара на труда е най-ниско във възрастовата група 15 – 24 навършени години (21.0%). С повишаване на възрастта показателят се увеличава, като най-висока е стойността му при лицата на възраст 35 – 44 навършени години (65.1%). Коефициентът на заетост е по-нисък в селата (43.2%) отколкото в градовете (63.5%).

По общини коефициентът на заетост е най-висок в община Разград – 62.5%, а най-нисък е в община Самуил – 39.6%. Във всички общини без община Разград този показател е по-нисък от средния за областта.

Продължава тенденцията на повишаване на образователния статус на зетите лица. През наблюдавания период с висше образование са 9 779 лица, или 28.5% от зетите. Спрямо 2011 г. този дял се увеличава с 5.9 процентни пункта. Образователния статус на зетите жени е по-висок в сравнение с този на зетите мъже. Делът на жените с висше образование от всички зети жени е 37.5%, съответно 20.4% при мъжете.

През наблюдавания период най-много са зетите в икономическите дейности „Преработваща промишленост“ (24.7%), „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ (14.4%) и „Селско стопанство“ (9.6%) от зетите лица на възраст 15 – 64 навършени години.

Налице са различия по пол между зетите в отделните икономически дейности. Мъжете преобладават в икономически дейности като „Селско, горско и рибно стопанство“, „Транспорт, складиране и пощи“ и „Строителство“, а жените преобладават в икономическите дейности „Образование“, „Хуманно здравеопазване и социална работа“ и „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“.

Разпределението по професии показва, че най-много зети има в клас „Професии, неизискващи специална квалификация“ (18.4%), следва клас „Персонал, зет с услуги за населението, търговията и охраната“ (17.3%) и „Машинни оператори и монтажници“ (14.2%). И тук се наблюдават съществени различия по пол.

Безработни лица на възраст 15 – 64 навършени години

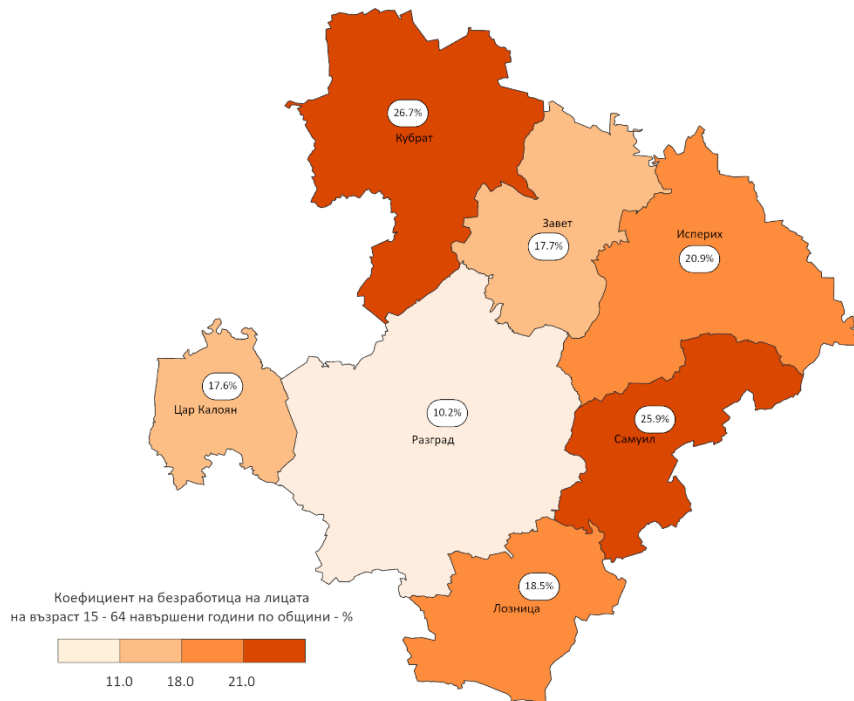
През наблюдавания период безработните лица на възраст 15 – 64 навършени години са 6 740. Жените са 3 112, или 46.2%, а мъжете 3 628, или 53.8%.

Коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица към икономически активното население във възрастовата група 15 – 64 навършени години е 16.4%, съответно 16.7% за мъжете и 16.1% за жените.

Повъзрастовите коефициенти за безработица показват, че най-висок е делът на безработните във възрастовата група 15 – 19 години (55.2%). С нарастване на възрастта стойността на показателя намалява. Коефициентът на безработица е по-висок в селата отколкото в градовете.

Най-висок е делът на безработните с основно образование (40.0%), следват тези със средно (40.2%), начално и по-ниско (11.4%) и висше (8.3%).

Коефициентът на безработица за лицата с висше образование е 5.4%, като при мъжете е 6.5%, а при жените 4.8%. За лицата с начално и по-ниско образование коефициентът на безработица е 59.8%, съответно 54.8% за мъжете и 64.4% за жените.

По общини коефициентът на безработица е най-нисък в община Разград (10.2%) и Цар Калоян (17.6%), а най-висок в община Кубрат (26.7%) и Самуил (25.9%). Във всички общини без община Разград този показател е по-висок от средния за областта.

Икономически неактивни лица на възраст 15 – 64 навършени години

Икономически неактивното население на възраст 15 – 64 навършени години е 23 640 души, или 36.5% от населението на областта в тази възрастова група. От тях 4 686 са учаци, 7 500 пенсионери, 350 – лица, получаващи доходи от собственост и 11 104 са „други“.

Най-висок е делът на икономически неактивното население със средно образование – 48.4%. Следват лицата с основно (35.9%) и с висше образование (7.8%).

По общини най-висок е относителният дял на икономически неактивното население в община Самуил (46.6%), следвана от общините Завет (44.9%) и Лозница (44.5%). Най-нисък е делът на икономически неактивното население в община Разград (30.5%).

Незаети и неучащи на възраст 15 – 64 навършени години

През наблюдавания период незаетите и неучастващи в образование и обучение от населението на възраст 15 – 29 навършени години са 3 875 души, или 28.8% от населението на същата възраст в областта. От общия брой незаети и неучащи 46.3% са на възраст 25 – 29 навършени години, 37.7% на 20 – 24 години и 16.0% на възраст 15 – 19 навършени години. Преобладават лицата със завършено средно (52.1%) и основно

(30.1%) образование. Завършилите висше образование сред незаетите и неучастващи в образование и обучение са 10.3%.

По общини дялът на лицата на възраст 15 – 29 навършени години, които не са заети и не участват в образование и обучение е най-висок в общините Самуил (37.4%) и Завет (36.3%), а най-нисък в общините Разград (20.5%) и Цар Калоян (28.3%).

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Графикът за публикуване на данните може да намерите на сайта на НСИ (nsi.bg), [Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021](#). Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица 1

Образователна структура на населението в област Разград на 7 и повече навършени години по пол и местоживеење към 7 септември 2021 година

(брой)

Образователна степен	Общо	по пол		по местоживеење	
		Мъже	Жени	в градовете	в селата
Всичко	97 369	46 719	50 650	46 622	50 747
Висше - степен „доктор“	93	41	52	79	14
Висше - степен „магистър“	8 091	3 151	4 940	6 655	1 436
Висше - степен „бакалавър“	4 887	1 906	2 981	3 495	1 392
Висше - степен „професионален бакалавър“	2 238	648	1 590	1 617	621
Професионално образование с прием след средно образование (IV степен ПК)	665	319	346	479	186
Средно специално (техникум, професионална гимназия III степен ПК)	16 314	9 206	7 108	10 106	6 208
Средно професионално-техническо (СПТУ, професионална гимназия II степен ПК)	10 170	6 682	3 488	4 407	5 763
Средно общо (гимназиално) образование	12 524	5 772	6 752	6 575	5 949
Първи гимназиален етап на средното образование	1 905	1 021	884	921	984
Професионално -техническо (ПТУ) след завършване на основно образование (степен I на ПК)	595	425	170	211	384
Професионално -техническо (ПТУ) с прием след VI/VII клас (I степен на ПК)	181	116	65	86	95
Основно образование	26 507	12 004	14 503	7 390	19 117
Начално (начален етап на основното образование)	7 407	2 912	4 495	2 471	4 936
Незавършен начален етап на основното образование	4 762	2 182	2 580	1 892	2 870
Никога не посещавал/а училище	994	317	677	224	770
Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)	36	17	19	14	22

Таблица 2

**Грамотност на населението в област Разград на 9 и повече навършени години към
07.09.2021 година по общини и пол**

(брой)

област община	общо		мъже		жени	
	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни
Област Разград	93 870	1 700	45 263	550	48 607	1 150
Завет	7 212	240	3 497	89	3 715	151
Исперих	17 245	327	8 425	112	8 820	215
Кубрат	12 866	391	6 239	107	6 627	284
Лозница	7 061	116	3 524	36	3 537	80
Разград	40 032	321	18 894	110	21 138	211
Самуил	5 225	252	2 647	75	2 578	177
Цар Калоян	4 229	53	2 037	21	2 192	32

Таблица 3

**Население на 15 - 64 навършени години в област Разград по икономическа
активност през периода 31 август - 6 септември 2021 година**

(брой)

Област Община	Общо	Заети	Безработни	Икономически неактивни
Област Разград	64 695	34 315	6 740	23 640
Завет	5 063	2 299	493	2 271
Исперих	12 100	5 724	1 514	4 862
Кубрат	8 506	4 044	1 471	2 991
Лозница	5 023	2 272	517	2 234
Разград	27 431	17 135	1 937	8 359
Самуил	3 756	1 487	519	1 750
Цар Калоян	2 816	1 354	289	1 173